

การพัฒนาการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

The Development of Thai Writing Communication for Secondary Students in the Non-Formal
and Informal Education Center by Using Mind Mapping and Drills

เชิญพร สีสุดตา¹, ประสพสุข ฤทธิเดช² และ กัลยา กุลสุวรรณ³
Chernporn Srisudta¹, Prasopsuk Rittidet² and Kanlaya Kunsuwan³

Received : 18 ก.ย. 2561

Revised : 5 ก.ค. 2562

Accepted : 13 ก.ค. 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การเขียนสื่อสารภาษาไทยของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย 3) เพื่อเปรียบเทียบการเขียนสื่อสารภาษาไทยของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะก่อนเรียนกับหลังเรียน และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ การใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กศน. อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน นักศึกษา 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ 3) แบบประเมินการเขียนสื่อสารภาษาไทย 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test (Dependent Sample) ผลการวิจัยพบว่า

1) ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เท่ากับ 83.0/85.83 2) ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทยของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ มีค่าเท่ากับ 0.7166 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 71.66 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.66 , S.D. = 0.54)

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ, การเขียนสื่อสารภาษาไทย

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อีเมล: ch_ailir_sr@hotmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹ Graduate Student, Master of Education (Curriculum and Instruction) Rajabhat Maha Sarakham University,
Email: ch_ailir_sr@hotmail.com

² Assistant Professor, Ph.D., Lecturer in Rajabhat Maha Sarakham University

³ Assistant Professor, Ph.D., Lecturer in Rajabhat Maha Sarakham University

Abstract

The purposes of this study were : (1) to develop Thai writing communication activities for students of the Non-Formal and Informal Education Center by using mind mapping and drills with the efficiency criterion of 80/80, (2) to examine an effectiveness index of Thai writing communication activities, (3) to compare pre-test and post-test scores in Thai writing communication of students by using mind mapping and drills, and (4) to measure students' satisfaction toward the Thai writing communication activities using of mind mapping and drills. The sample was selected using the cluster random sampling in the second semester of 2017 academic year comprising 40 secondary students from Non-Formal and Informal Education Center, Khamsakeasang Khamsakeasang district, Nakhon Ratchasima province. The research tools included: 1) 8 lesson plans, 2) achievement tests 3) assessment form of Thai writing communication, and 4) a satisfaction questionnaire. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, and t-test (Dependent Sample) for hypothesis testing. The results of the study were as follows:

1) The efficiency of Thai writing communication activities using mind mapping and drills was 83.0/85.83 2) The effectiveness index of Thai writing communication activities using mind mapping and drills was equal to 0.7166 3) The achievement, it was found that posttest score was higher than the pretest at .05 level of significance. 4) Students' satisfaction toward the Thai writing communication activities using mind mapping and drills was overall at a high level. ($\bar{X}$ = 4.66, S.D. = 0.54)

Keywords : Learning Achievement, Mind mapping and drills, Thai writing communication

บทนำ

การสอนภาษาไทยให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรนั้นจำเป็นต้องฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กัน ทั้งทักษะการฟัง ทักษะการดู ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน โดยเฉพาะทักษะการเขียนสื่อสารซึ่งนับว่าเป็นทักษะที่มีความจำเป็นที่ใช้ในการรับสารและส่งสาร การเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญแทนคำพูด ในการเรียนการสอนเกือบทุกวิชาต้องอาศัยการเขียนเพื่อบันทึก เพื่อบรรณถ้อยคำของครู ของเพื่อน หรือของวิทยากร ดังนั้นการเขียนจึงเป็นรากฐานในการเรียนวิชาต่าง ๆ การเขียนในชีวิตประจำวัน การเขียนข้อความ ประโยค กลุ่มคำ หรือวลี จะต้องเขียนให้ถูกต้องตามอักขรวิธี ถ้าหากเขียนผิดพลาดจะทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป ผู้สื่อสารและผู้รับสารไม่สามารถสื่อความหมายให้ตรงกันได้ ทำให้เกิดความบกพร่องในการสื่อสาร สารการเขียนจึงเป็นสารการเรียนรู้ที่สำคัญ เป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนให้เกิดแก่ผู้เรียน เพราะการเขียนเป็นการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ และจินตนาการให้ผู้อื่นเข้าใจ (สมปิต ตัญถะรัตน์, 2531 : 15)

การเขียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบัน การติดต่อสื่อสารเพื่อกิจธุระ การประกอบอาชีพ การแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลิน ตลอดจนการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ต้องอาศัยการเขียนทั้งสิ้น นอกจากนี้ ทักษะการเขียนยังมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ เมื่อผู้เขียนเขียนข้อความ ผู้อ่านรับสารก็จะอ่านข้อความ เมื่ออ่านแล้วเกิดความรู้สึก ความคิดเห็นความเข้าใจ หรือไม่ อย่างไร ก็จะส่งสารออกมา ในที่สุดผู้เขียนก็จะทราบได้ว่าข้อเขียนของตนเป็นเช่นไร มีคุณค่าหรือต้องแก้ไขอย่างไร ผู้เขียนสารที่ดีนอกจากจะต้องมีความรู้ด้านภาษาที่ต้องเป็นสื่อถ่ายทอดแล้ว ยังต้องรู้จักคำ ประโยค ข้อความที่เป็นใจความ แก่นของเรื่องหรือแนวคิด ข้อคิดจากการอ่าน หาประโยคใจความ ประโยคข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และข้อความที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้เขียนสารจำเป็นจะต้องนำไปใช้ในการส่งสารของตนเอง เพื่อให้สารนั้นมีคุณค่าต่อผู้อ่าน (ประดับ จันทร์สุขศรี, 2551 : 36) นอกจากจะเป็นผู้ส่งสารที่ดีแล้ว ต้องคำนึงถึงการใช้ภาษา

หลักภาษา คำ หรือวลี ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับประโยคที่ต้องการสื่อสารอีกด้วย ในประโยคเดียวกันควรจะใช้ภาษาระดับเดียวกัน เพื่อความเหมาะสมและถูกหลักภาษา

จากการประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ของนักศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษาณกระบองและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหา บทเรียนตามแผนการสอน การเขียนสื่อสาร ประเภทต่าง ๆ เพื่อทดสอบทักษะการเขียนของนักศึกษา พบว่านักศึกษาก่อนใหญ่ใช้ภาษาถิ่น คือ ภาษาไทยสำเนียงโคราช หรือภาษาโคราช ซึ่งเป็นภาษาไทยถิ่นกลาง คำศัพท์ทั่วไปตรงกับภาษาไทยถิ่นกลาง มีสำเนียงค่อนข้างเหน่อและห้วนสั้น แบบภาคกลาง แต่มีการผันคำต่ำ-สูง ที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกลางบ้าง โดยมักใช้เสียงวรรณยุกต์เอก (เสียงต่ำ) แทนเสียงวรรณยุกต์โท (เสียงสูง) (มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ, 2560 : 52) นักศึกษาใช้ภาษาโคราชในการพูดติดตลกสื่อสารระหว่างกลุ่ม นักศึกษาจึงติดสำเนียงภาษาพูด และนำภาษาพูดมาเขียนสื่อสาร ทำให้นักศึกษาบางกลุ่มมีปัญหาด้านการเขียนสื่อสาร การเขียนสะกดคำ การใช้วรรณยุกต์ผิด การเขียนไม่คล่อง การใช้หลักภาษาไทยไม่ถูกต้อง ซึ่งการเขียนสื่อสารนั้นเป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับผู้เรียน ครูจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเขียนสื่อสารแก่นักศึกษาเป็นอย่างมาก หากไม่เล็งเห็นความสำคัญของการเขียนนักศึกษาจะเขียนหนังสือไม่ถูก สื่อความหมายไม่ได้ ซึ่งเป็นปัญหาของนักศึกษาไทยในปัจจุบัน ผลจากการเขียนไม่ได้ เขียนไม่ถูก ย่อมส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนในวิชาอื่น ๆ ด้วย

จากสภาพปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาค้นคว้ารูปแบบการวิจัยและวิธีการสอนที่สามารถพัฒนาการเขียนสื่อสาร ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย และแลกเปลี่ยนความรู้ในการติดต่อสื่อสารเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ตนเองต้องการ คนที่เรียนอ่อนได้รับการเอาใจใส่จากครูและเพื่อน เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย พบว่าวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ซึ่งเป็นการนำทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2545 อ้างถึงใน ประสพสุข ฤทธิเดช, 2557 : 53) แบบฝึกทักษะสามารถลดภาระขั้นตอนของครู แต่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การที่ครูสร้างและนำแบบฝึกไปใช้ในการเรียนการสอน ต้องเหมาะสมกับระดับ วัย ความรู้ ความสามารถของผู้เรียน โดยมีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น สามารถใช้เวลาได้เหมาะสม สร้างให้น่าเชื่อถือและท้าทาย ทำให้การเขียนสมบูรณ์ คือ สามารถสนองความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ขจิรัตน์ หงส์ประสงค์ (2524: อ้างถึงใน ประสพสุข ฤทธิเดช, 2557 : 5)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาการเขียนสื่อสารภาษาไทยของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกกระบองและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อพัฒนาการเขียนสื่อสารภาษาไทยของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย
3. เพื่อเปรียบเทียบการเขียนสื่อสารภาษาไทยของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะก่อนเรียนกับหลังเรียน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ การใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอขามสะแกแสง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 7 ตำบล ได้แก่ กศน. ตำบลขามสะแกแสง กศน. ตำบลพะวงด กศน. ตำบลชีวก กศน. ตำบลโนนเมือง กศน. ตำบลเมืองเกษตร กศน. ตำบลหนองหัวพาน และ กศน. ตำบลเมืองนาทม มีนักศึกษาจำนวน 560 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กศน. ตำบลขามสะแกแสง อำเภอขามสะแกแสง ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน นักศึกษา 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการเขียนสื่อสาร การเขียนบรรยายประสบการณ์ การเขียนแนะนำตนเอง การเขียนบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การเขียนเรียงความ การเขียนย่อความ การเขียนแสดงความคิดเห็น การเขียนรายงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1 ชุด

2.2 แบบประเมินการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการเขียนสื่อสาร การเขียนบรรยายประสบการณ์ การเขียนแนะนำตนเอง การเขียนบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การเขียนเรียงความ การเขียนย่อความ การเขียนแสดงความคิดเห็น การเขียนรายงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1 ชุด

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ความสามารถ การพัฒนาการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ จำนวน 1 ชุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับนักศึกษา

3.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ จำนวน 1 ชุด

3.2 ผู้วิจัยทำความเข้าใจกับนักศึกษา เกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ เพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจตามขั้นตอนที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ และเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเรียน โดยการทดสอบย่อยเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมแต่ละแผน จำนวน 8 แผน รวม 16 ชั่วโมง

3.3 ทดสอบหลังเรียน (Post-test) กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง เมื่อสิ้นสุดการทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ จำนวน 1 ชุด

3.4 นักศึกษาตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1 ชุด เพื่อเก็บข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบ และจากการสอบถามไปวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ตามเกณฑ์ 80/80

4.2 วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน

4.4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ

สรุปผล

1. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ มีประสิทธิภาพ E1/E2 ตามเกณฑ์ เท่ากับ 83.0/85.83

2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ มีค่าเท่ากับ 0.7166 หรือร้อยละ 71.66

3. นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.66, S.D. = 0.54)

อภิปรายผล

การพัฒนาการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอขามสะแกแสง โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำไปใช้ในการพัฒนานักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.0/85.83 หมายความว่า นักศึกษาได้คะแนนหลังเรียนจากการทำแบบฝึกทักษะประจำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน คิดเป็นร้อยละ 83.0 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.83 แสดงว่าประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่าแผนการเรียนรู้มีความเหมาะสม มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ มีการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน และผลการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น (ทศนา แคมณี, 2557 : 58)

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ มีค่าเท่ากับ 0.7166 แสดงว่าหลังจากที่นักศึกษาได้เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ แล้วนักศึกษามีความก้าวหน้าหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.67 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการนำเอารูปแบบการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจมาจัดการเรียนการสอน ซึ่งแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นนี้ สอดคล้องกับเนื้อหาและผู้เรียน คือ แผนภาพความคิดและแบบฝึกทักษะเป็นที่น่าสนใจ แปลกใหม่ และดึงดูดใจผู้เรียนด้วยการเริ่มจากข้อง่ายไปหาข้อยาก เพื่อให้ผู้เรียน

มีกำลังใจในการทำแบบฝึกหัด การให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดแต่ละครั้งต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัย และความสนใจของผู้เรียน แบบฝึกหัดควรมีหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดที่กว้างไกล (บัวลอง บรรเลงการ, 2547 : 42)

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักวิชาที่ถูกต้องเหมาะสมกับสาระ และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก จึงทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (ธวัชชัย บุชาจันทร์กุล, 2541 : 68)

4. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 หมายความว่านักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด เนื่องจากนักศึกษา มีความพึงพอใจและมีความสุขกับการเรียน จากการได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้เข้าใจขั้นตอนการทำงาน และสามารถปฏิบัติได้สำเร็จ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง นักศึกษาสามารถแนะนำเพื่อนได้ ทำให้สร้างความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงความคิดเห็น และสามารถสร้างผลงานของตนเองได้ ส่งผลให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ 5 ลักษณะ ได้แก่ 1) การเรียนรู้มีความสุข 2) การเรียนรู้จากการคิด ปฏิบัติจริง 3) การเรียนรู้ร่วมกับคนอื่น 4) การเรียนรู้แบบองค์รวม สอดคล้องสัมพันธ์กับชีวิตจริง 5) การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการสังเกต (นวลละออง มุ่งแขกกลาง, 2547 : 76)

จากผลการวิจัย การพัฒนาการเขียนสื่อสารภาษาไทย ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ เป็นไปอย่างมีระบบตามขั้นตอน และเมื่อได้ผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์แล้ว จะทำให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้แผนจัดการเรียนรู้พัฒนาขึ้น อย่างมีประสิทธิภาพ สนองความต้องการของผู้เรียนและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ในการจัดทำแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย ครูผู้สอนควรศึกษาหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะให้เข้าใจถ่องแท้ เพื่อจะได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาผู้เรียนได้จริง

1.2 การเลือกเนื้อหาเรื่องต่าง ๆ มาประกอบในการจัดการเรียนรู้ นอกจากเรื่องที่ทำให้ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียน ควรเลือกเนื้อหาที่ส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมด้วย

1.3 การนำรูปแบบแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะไปใช้ ควรเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับเนื้อหากิจกรรมที่มอบหมายให้ปฏิบัติ

1.4 ครูผู้สอนควรจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเขียนสื่อสารภาษาไทยจากกิจกรรมที่หลากหลาย

1.5 ครูผู้สอนควรพัฒนาด้านการเขียนให้สวยงาม ถูกต้องตามหลักภาษา และการปลูกฝังมารยาทในการเขียนให้กับผู้เรียน

1.6 การกำหนดกรอบแผนผังความคิด ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดกรอบด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีศักยภาพด้านความคิดวิเคราะห์แตกต่างกัน ทำให้รูปแบบหรือประเด็นการนำเสนอความคิดเป็นไปอย่างหลากหลาย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ในเนื้อหาอื่น ๆ
- 2.2 การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กับการสอนด้วยวิธีอื่น เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ทิตนา แคมมณี. (2557). *ศาสตร์การสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัช บุษงจันทร์กุล. (2542). *การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านในใจโดยใช้แผนภาพ (Mapping) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- นงเยาว์ เลี่ยมขุนทด. (2547). *การพัฒนาแผนการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำโดยใช้แผนผังความคิดชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นันทนา ไชทาน. (2553). *การพัฒนาการเขียนย่อความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยชุดฝึกทักษะแบบ แผนผังความคิด (Mind Mapping) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เนาวรัตน์ ชื่นมณี. (2540). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทยการสะกดคำยาก เรื่อง เปิดหอย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประดับ จันทสุขศรี. (2551). *คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทยคิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ : เรียงความ ย่อความและสรุปความ ช่วงชั้นที่ 2 – ช่วงชั้นที่ 4*. กรุงเทพฯ: องค์การค้า ของ สกสค.
- ประสพสุข ฤทธิเดช. (2557). *นวัตกรรมการศึกษาการสอนภาษาไทย*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- ภักดี พลศักดิ์. (2553). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ. (2560). *บทเรียนจากเพื่อนบ้าน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). *สัมมนาหลักสูตรการสอนภาษาไทย*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมควร น้อยเสนา. (2549). *การพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะ*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมบัติ ตัญตรีรัตน์. (2531). *การสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.